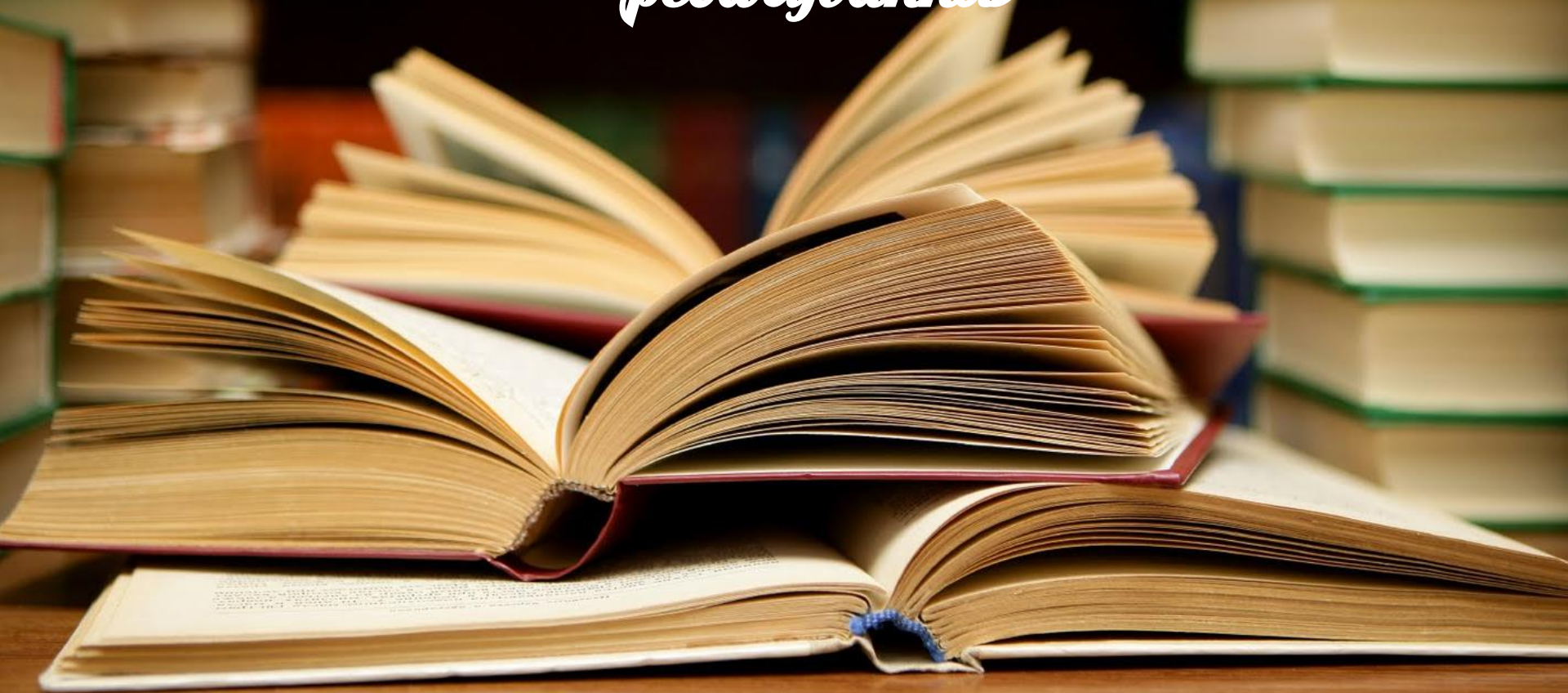

*Про пам'янку втіленого слова:
світ тексту
(Книги про літературне
редагування)*

Літературне редагування (редакторська правка) –

редакторський аналіз, оцінка і вдосконалення літературної форми тексту.

Літературна правка включає в себе наступне:

- ❖ **В**иправлення лексичних помилок і виправлення порушень норм слововживання;
- ❖ **С**тилістична правка тексту;
- ❖ **У**сунення логічних помилок в тексті, вдосконалення його композиції (розбивка на смислові фрагменти, послідовність викладу);
- ❖ **С**корочення і переробка тексту без зміни сенсу (усунення повторів, зайвих подробиць);
- ❖ **П**еревірка фактичного матеріалу (джерела, цитати, терміни, дати, назви й імена, цифри).

Маслова, Н. І. Про таїну воплощеного слова: світ тексту / Н.І. Маслова ; перед. сл. Л. Ушкалова. — Харків : Майдан

Кн. 1. — 2011. — 428 с.

Маслова, Н. І. Про таїну воплощеного слова: світ тексту / Н.І. Маслова ; перед. сл. Л. Ушкалова. — Харків : Майдан

Кн. 2. — 2011. — 556 с.

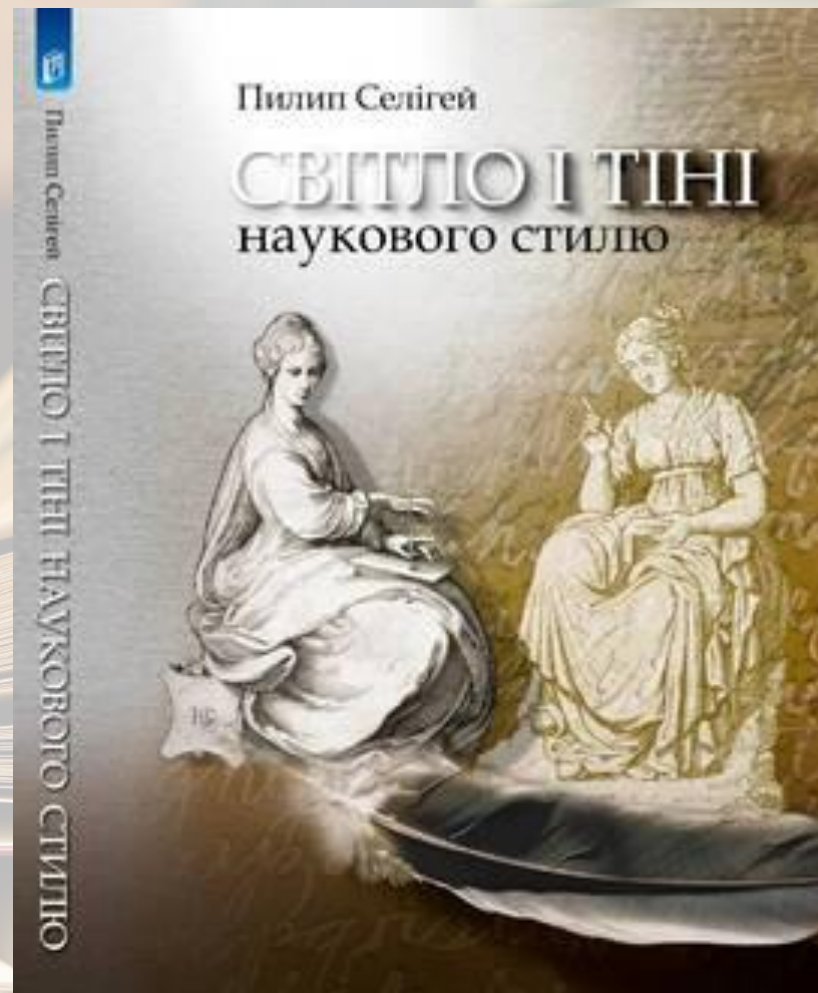

Ця книга присвячена цікавій і неабияк популярній на сьогодні проблематиці. Справді-бо, слова "текст", "контекст", "текстуальність", "інтертекстуальність" або вже такі концепти, як "продуктивність тексту", "задоволення від тексту", "гра з текстом", перебувають чи не в самісінькому осередді словника сучасної гуманістики.

Селігей, Пилип.

Світло і тіні наукового стилю : монографія / П. Селігей. – Київ : Києво-Могилянська академія, 2016. – 627 с.

Це видання зацікавить кожного, хто пише або читає наукову літературу. Що таке читабельний науковий твір? Чи потрібно вченому бути хоршим стилістом? Як краще розповісти про своє дослідження? Як можна писати, а як ні? Відповіді на ці запитання містить пропонує книжка. Ви дізнаєтеся, що таке «науковий жаргон», чому він перешкоджає розвитку науки, чим відрізняється від комунікативно досконалих текстів. Докладно йдеться про різноманітні стильові засоби, завдяки яким писемне мовлення стає змістовним, виразним, цікавим і переконливим. Мовні явища аналізуються на широкому культурно-історичному ґрунті, спостереження й висновки проілюстровано прикладами із сучасних наукових публікацій. Для вчених, викладачів, студентів – усіх, хто прагне стати майстром наукового стилю.

Чи замислювалися ви над тим, що в собі несе мова, яке вона має значення для світу? Ось що каже Ніл Гейман: «Ми повинні користуватися мовою. Розвиватися, дізнаватися, що означають нові слова і як їх застосовувати, спілкуватися зрозуміло, говорити те, що ми маємо на увазі. Ми не повинні намагатися заморозити мову, прикидатися, що це мертва річ, яку потрібно шанувати. Ми повинні використовувати мову як живу річ, яка рухається, яка несе слова, яка дозволяє їхнім значенням і вимові змінюватися із часом».

Караванський, С.

До зір крізь терня, або хочу бути редактором / С. Караванський. – Львів : БаК, 2008. – 120 с.

“До зір крізь терня, або хочу бути редактором” – це серія популярних бесід, свого часу публікованих у журналі “Книженик-рев’ю”, присвячених різним сторонам редагування українських текстів. Бесіди ці у популярній формі розв’язують низку складних питань, які виникають перед редактором у його роботі з українськими текстами. Легкість та доступність викладу робить зміст бесід своєрідним вступом до редакторської професії і може правити за дороговказ для тих, хто ще не є редактором, але планує бути ним у майбутньому.

Авторський текст – це лише матриця, за якою кожен читач самостійно відтворює авторський задум. І тому слух читача – так само рідкісний, як і музичний слух – дуже важливий аспект художньої комунікації.

Ю. Издрик

Мучник, Бениамин Семёнович.

Основы стилистики и редактирования : учебное пособие / Б.С. Мучник. – Ростов-на-Дону : Феникс, 1997. – 480 с.

Посібник вчить насамперед розпізнавати, знаходити в чужих і власних текстах найрізноманітніші, іноді важко помітні мовні похибки, промахи, помилки; показує їх психологічну основу; вчить методики їх виправлення. Виклад теорії предмета супроводжується різноманітними видами завдань і вправ, які допомагають осмислити, закріпити, перевірити на практиці отримані знання, виробляють навички редагування тексту, вдосконалюють стилістичне мислення, підвищують мовну культуру.

Міфи і правда про редакторський фах

❖ Редактор – це людина, яка розставляє коми у тексті.

Це найбільш поширена думка про редакторський фах серед пересічних людей. Насправді ж, якщо говорити про класичне редагування, редакторський аналіз, то редактор опрацьовує композицію тексту, працює з фактичним матеріалом, виконує стилістичні виправлення.

Звичайно ж, кожен редактор (в ідеалі) знає правопис, правила пунктуації і у ході своєї роботи таки ставить коми у тексті. Втім, стежити за розділовими знаками й одруківками – компетенція коректора.

Одне з дуже вагомих завдань редактора – зробити так, щоб авторський задум якнайкраще і найефективніше сприймався майбутніми читачами. Редактор допомагає авторові відтворити свої думки, поліпшує твір, враховуючи інтереси автора, але й думаючи про запити і рівень підготовленості читача.

❖ Іпостасі редактора і коректора можна об'єднати в одній особі.

Зробити це, зрозуміло, можна, і так дуже часто робили в 90-х, та й донедавна така практика була дуже поширеною. А якщо видавцеві трапиться фахівець-педант, який від безвиході погодиться на таку роботу, якість редагування буде нормальною.

Однак такий підхід суперечить психології сприйняття тексту. В професійному (і не лише) середовищі відомо: якщо працювати довго з одним і тим самим текстом, помилки починають «губитися». Без «свіжого ока» обійтись у підготовці книжки дуже складно.

❖ Якщо автор сам грамотний, редактор йому не потрібен.

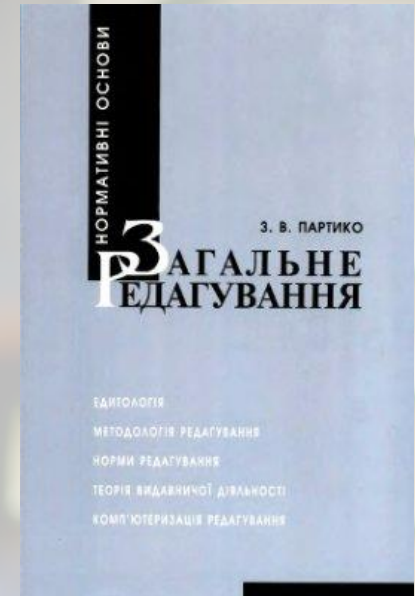
Із думки, що для редагування достатньо лише грамотності, впливає міф від авторів із синдромом «видатися або померти», які видають свої нетлінні твори власним коштом, отже, прагнуть економити на всьому. Та попри те, що існує такий цікавий феномен як саморедагування, авторської редакції найчастіше не достатньо. У творчому процесі багато інтуїтивного, очевидні для автора речі не завжди є такими для читача.

Дуже часто автор настільки захоплюється процесом писання, його настільки «веде» натхнення, що він може відхилитися від основного напрямку викладу, пропускати суттєві й потрібні деталі, повторювати уже сказане. Такі хиби можуть бути наслідком як великої активності автора, так і банальної втоми. Редактор же, як сторонній професійний читач, бачить ціле і на основі цього може ефективно вдосконалити твір.

Партико, З.В.

Загальне редагування: нормативні основи : навчальний посібник / З.В. Партико. – Львів : Афіша, 2001. – 416 с.

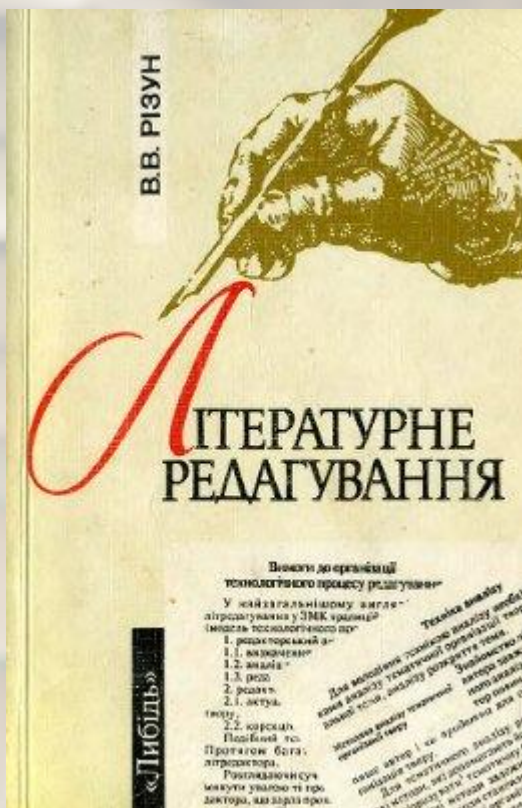
У посібнику описано об'єкт, предмет, мету, завдання, методологію, методи, методики, галузі та аспекти редагування. Редагування розглядається як приведення тексту у відповідність із нормами. Сформульовано нормативну теорію редагування. Детально класифіковані та описані всі основні методи контролю й виправлення помилок. Подано детальний опис інформаційних, соціальних, композиційних, логічних, лінгвістичних, психолінгвістичних, видавничих і поліграфічних норм редагування. Розглянуто методи комп'ютеризації процесу редагування. Посібник пропонує формалізовану методику проведення редагування, враховує досягнення теорії редагування розвинутих країн Заходу.

Партико, З.В.

Нормативний аспект і автоматизація редагування : монографія / З.В. Партико. – Київ : Ін-т журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2004. – 266 с.

У монографії описано розвиток комп'ютеризації видавничого процесу. З погляду нормативних і творчих компонентів редагування проведено його аналіз. На основі експериментів зроблено висновок щодо можливості автоматизації процесів редагування. Запропоновано моделі редагування, зокрема для інформаційних, лінгвістичних, психолінгвістичних, логічних, композиційних норм. Описано експериментальну систему редагування, сконструйовану на основі запропонованих моделей. Подано результати визначення ефективності поданої моделі.

Різун, Володимир Володимирович.

Літературне редагування : підручник для студентів факультетів журналістики / В.В. Різун. – Київ : Либідь, 1996. – 240 с.

Це – перший в Україні підручник із літературного редагування, адресований безпосередньо журналістам.

Пропонований підручник допоможе майбутнім працівникам засобів масової комунікації опанувати прах літературного редактора.

Становлення професії літературного редактора, історичні, теоретичні й методичні засади його діяльності, технологія редакторської праці у ЗМК, автоматизація технологічних процесів – такою є проблематика, що знайшла ґрунтовне висвітлення на сторінках підручника.

«Літературний редактор – як добра господиня. Коли в хаті все прибрано, пил витерто, посуд чистий і білизна випрасувана, цього зазвичай ніхто не помічає. Та варто плюнути на прибирання хоч на два дні – і квартира перетвориться на смітник. Поді всі заметушаться і почнуть обурюватися – у чому річ?! Що за свинарник?!

Так само і з редактором. Коли він сумлінно і професійно виконує свою роботу – його ніди не існує. Та варто схибити, чи полінуватися, чи лише «розставити коми» – і почнеться... У цілому світі літературний редактор – професія шанована, високооплачувана, це майже співавтор. На жаль, нам до цього – як до неба райки. Передусім тому, що в Україні досі немає цивілізованого книжкового ринку...»

Ганна Осадко, редакторка видавництва «Навчальна книга "Богдан"»

Капелюшний, А.О.

Стилістика. Редагування журналістських текстів :
практичні заняття / А.О. Капелюшний. – Львів : ПАІС, 2003. – 544 с.

У книзі викладено у вигляді словникових статей основні положення з трьох курсів, які вивчають студенти факультету журналістики: з "Практичної стилістики української мови", "Стилістики тексту", "Редагування в ЗМІ". Подано також практичні рекомендації щодо використання цих положень у ЗМІ.

Сметанина, Светлана Ивановна.

Медиа-текст в системе культуры (динамические процессы в языке и стиле журналистики конца XX века): монография / С.И. Сметанина. – Санкт-Петербург : Михайлов В.А., 2002. – 383 с.

Монографія присвячена розгляду актуальних культурно-мовних аспектів професійної діяльності журналістів. Особливу увагу приділено активним процесам у газетно-публіцистичному стилі, який долає стандарти преси радянського періоду, і прийомам поетики, які освоює медіа-текст в новій демократичній ситуації. У роботі зібрані та проаналізовані десятки прикладів з російської преси останнього десятиліття, які дозволили зафіксувати як позитивні тенденції в практиці створення текстів ЗМІ, так і негативні, що перешкоджають ефективності процесу комунікації. Пропонується методика редагування медіа-тексту, що відповідає техніці сучасного письма.

Проблеми літературного редагування на сторінках періодичних видань

Партико, З.

Галузеві норми редагування зібрань творів / З. Партико, С. Старкова // Вісник книжкової палати. – 2016. – №1. – С. 14–20 (читальний зал історичного факультету).

Ейсмонт, Ю.

Робота редактора з науковим текстом: особливості редакторського читання (за матеріалами УРЖ "Джерело") / Ю. Ейсмонт // Вісник книжкової палати. – 2017. – №11. – С. 26–28 (читальний зал історичного факультету).

Киссейн, Э.

Хороший редактор – это... / Э. Киссейн // Журналіст України. – 2013. – №6. – С. 44–45 (читальний зал факультету філології та масових комунікацій).

Ганжуров, Ю.

Основні етапи композиційного редагування / Ю. Ганжуров // Вісник книжкової палати. – 2010. – №2. – С. 8–9 (читальний зал історичного факультету).

Котюжинська, Т.

Редактор і його родичі / Т. Котюжинська // Журналіст України. – 2010. – №3. – С. 38–39 (читальний зал факультету філології та масових комунікацій).

Дякуємо за увагу

**Ласкаво запрошуємо
до наукової бібліотеки
Маріупольського
державного університету**

***Зав. сектору
культурно-просвітницької роботи
наукової бібліотеки Маріупольського
державного університету
Дорина Дунук***